

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för år 1900 är, med undantag af längre fram intagna tabeller, af följande innehåll:

„Vid *hufvudinrättningen*, Richardsgatan 3, har biblioteket under år 1900, likasom föregående år, varit för allmänheten tillgängligt hvarje dag, utom långfredagen, julaftonen och juldagen, förra hälften af Juni månad, då inventering af bokförrådet verkställdes, samt tiden från den 15 Juni till den 15 Augusti, då det efter vanligheten under somrarna hölls öppet endast onsdagar och lördagar (midsommaraftonen, som inföll på en lördag, var biblioteket stängdt). Den dagliga utlåningstiden har likaledes varit densamma som förut: söcknedagar kl. 5—8 e. m. (från den 15 Juni till den 15 Augusti kl. 6—9) samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m. Inalles var biblioteket under året öppet 303 dagar.

Bibliotekens
öppenhållande.

Vid *Sörnäs filial* har biblioteket hållits öppet kl. 6—9 e. m. alla söcknedagar, utom onsdagar, samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m.; men under sommarmånaderna endast tisdagar, torsdagar och lördagar kl. 6—9 e. m. Stängdt har biblioteket varit under större högtidsdagar samt under förra hälften af Juni månad, då inventering af bokförrådet egde rum. Antalet utlåningsdagar var under året 264.

Vid *Tölö filial* har biblioteket öppenhållits samma dagar som hufvudbiblioteket, utom under sommaren (Juni — Augusti) då det var för allmänheten tillgängligt endast hvarje onsdag. Utlåningstiden var kl. 5—7 e. m. (sommartid 6—8). Antalet utlåningsdagar under året: 281.

Antalet utgifna boklån företer under år 1900 en högst betydande stegring. Sålunda utgäfvos vid hufvudbiblioteket 102,843 lån, mot 91,256 år 1899; vid Sörnäs filial 15,025 lån, mot 12,090 år 1899, samt vid Tölö filial 1,203 lån (vid sistnämnda filial, som öppnades den 27 September 1899, utgäfvos till nämnda års slut 358 lån). Inalles uppgick lånens antal vid samtliga inrättningar under år 1900 till 119,071, mot 103,704 år 1899. Medeltalet lån per utlåningsdag utgjorde vid hufvudbiblioteket 339, vid Sörnäs filial 37, vid Tölö filial 4, sammanlagdt 400. Af lånen betalades vid hufvudbiblioteket 64,805 för gången, medan 35,423 utgäfvos på halfårsabonnement och 2,615 på månadsabonnement; vid Sörnäs filial utgäf-

Lånerörelsen.

vos 11,171 lån betalda för gången, 3,239 på halfårsabonnement och 615 på månadsabonnement; vid Tölö filial 1,046¹⁾ bet. för gången, 106 på halfårs- och 51 på månadsabonnement. Inalles betalades sålunda vid samtliga 3 inrättningar 77,022 lån för gången, medan 38,768 utgäfvos på halfårs- och 3,281 på månadsabonnement. Af de utlånade böckerna voro: vid hufvudbiblioteket 65,721 (63,90 %) svenska och 37,122 (36,10 %) finska; vid Sörnäs filial 5,026 (33,45 %) svenska och 9,999 (66,55 %) finska; vid Tölö filial 591 (49,13 %) svenska och 612 (50,87 %) finska; sammanlagdt 71,338 (59,91 %) svenska och 47,733 (40,09 %) finska. Motsvarande siffror för år 1899 äro: vid hufvudbiblioteket 59,382 (65,07 %) svenska böcker och 31,874 (34,93 %) finska; vid Sörnäs filial 4,015 (33,21 %) svenska och 8,075 (66,79 %) finska; vid Tölö filial 222 (62,01 %) svenska och 136 (37,99 %) finska; sammanlagdt 63,619 (61,35 %) svenska och 40,085 (38,65 %) finska. Detaljerade statistiska tabläer öfver utlåningen vid hufvudbiblioteket (tab. I) Sörnäs (tab. II) och Tölö filial (tab. III) äfvensom samtliga inrättningar tillsammansantagna (tab. IV) medfölja denna berättelse. (Intagna bland tabellbilagorna.)

Af de från hufvudbiblioteket under året utgifna lånen äro 36 ännu icke återställda, nämligen från Januari månad 4, Februari 1, Mars 3, April 3, Maj 8, Juli 1, September 3, Oktober 3, November 5 och December 5. Af lånen från Sörnäs filial äro 8 utestående, nämligen från Januari månad 1, Maj 2, Juli 3, November 1 och December 1; från Tölö filial 2, näml. 1 från Oktober och 1 från December. Summa utestående lån 46.

Förändringar i bokförrådet.

De förändringar bokförrådet under året undergått framgå af följande tablå, som omfattar äfven Sörnäs filials äldre, i särskildt inventarium införda böcker (3,982 volymer, hvaraf 1,750 svenska och 2,232 finska):

A f d e l n i n g	A n t a l v o l y m e r				
	Den 1 Jan. 1900	Afskrifna 1900	Tillkomna 1900	Ökning 1900	Den 1 Jan. 1901
Svenska	15,541	362	1,563	1,201	16,742
Finska	9,708	262	880	618	10,326
Summa	25,249	624	2,443	1,819	27,068

Gåfvor.

Med gåfvor har inrättningen ihågkommit af Poststyrelsen, Industri- styrelsen, Helsovårdsnämnden, medicinalrådet J. A. Florin och kamrer V. Jacobson.

¹⁾ Uppgiften 1,049 i den till Drätselkammaren inlämnade redovisningen är oriktig.

Af trycket ha under år 1900 utgifvits en svensk och en finsk tilläggs-katalog, omfattande ny literatur, som under år 1899 anskaffats till biblioteket.

Katalog.

Inkomsten af lånerörelsen vid biblioteken har varit följande:

Inkomster.

M å n a d	V i d						Summa	
	Hufvudbiblioteket		Sörnäs filial		Tölö filial			
	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>
Under Januari	611	65	81	70	4	70	698	05
” Februari	521	15	75	90	4	95	602	—
” Mars	618	40	93	50	6	70	718	60
” April	534	40	86	15	8	—	628	55
” Maj	429	65	113	15	4	70	547	50
” Juni	134	60	26	35	—	10	161	05
” Juli	271	75	47	15	2	15	321	05
” Augusti	349	20	47	—	2	25	398	45
” September	518	20	64	65	3	95	586	80
” Oktober	640	75	67	80	8	15	716	70
” November	607	25	91	90	12	10	711	25
” December	508	60	95	30	11	20	615	10
Summa	5,745	60	890	55	68	95	6,705	10

Dessa summor fördela sig på följande hufvudposter:

	Hufvudbiblioteket			Sörnäs filial			Tölö filial			Summa		
	Antal	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>	Antal	<i>Fråk.</i>	<i>ni.</i>
Lån betalt för gång . . .	64,805	3,240	25	11,171	558	55	1,049	52	45	77,025	3,851	25
Halfårsabonnem.	1,120	1,120	—	109	109	—	4	4	—	1,233	1,233	—
Månadsabonnem.	312	78	—	96	24	—	10	2	50	418	104	50
Plikter	1,765	882	50	196	98	—	10	5	—	1,971	985	50
Sv. kataloger à 5 p. . . .	343	17	15	18	—	90	—	—	—	361	18	05
” ” à 10 p.	—	—	—	49	4	90	—	—	—	49	4	90
” ” à 20 p.	63	12	60	—	—	—	—	—	—	63	12	60
” ” à 50 p.	15	7	50	—	—	—	—	—	—	15	7	50
” ” à 60 p.	135	81	—	—	—	—	—	—	—	135	81	—
Finska kataloger à 5 p. . .	165	8	25	25	1	25	—	—	—	190	9	50
” ” à 10 p.	—	—	—	78	7	80	—	—	—	78	7	80
” ” à 15 p.	148	22	20	—	—	—	—	—	—	148	22	20
Extra inkomst	—	276	15	—	86	15	—	5	—	—	367	30
Summa	—	5,745	60	—	890	55	—	68	95	—	6,705	10

Under år 1899 utgjorde inkomsten af lånerörelsen vid hufvudbiblioteket Fmk 5,151:36, vid Sörnäs filial 644:55 samt vid Tölö filial Fmk 19:75; summa 5,815:66.

Läsesalarnas
öppenhållande.

Läsesalarna vid *hufvudinrättningen* hafva under året hållits öppna hvarje dag, med undantag af midsommaraftons-, midsommar-, julaftons- och juldagen (dock hölls öfre läsesalen under förra hälften af Juni stängd i anledning af då pågående inventering). Den nedre, eller tidningssalen, har såsom förut varit tillgänglig kl. 10 f. m.—9 e. m. (sön- och helgdagar samt helgaftnar till kl. 8 e. m.), den öfre åter kl. 5—9 e. m. (sön- och helgdagar samt helgaftnar kl. 4—8; sommartid, från 15 Juni till 15 Augusti, kl. 6—9). Den 1 September öppnades derjemte i biblioteks- husets nedre våning ett nytt läserum i lokal, som intill den 1 Juni 1897 varit uthyrd åt Finska Vetenskapssocieteten och sedan dess icke användts. I detta rum tillhandahållas löpande nummer af särskilda tidskrifter och illustrerade tidningar publiken å samma tider, som tidningssalen hålles öppen. — I tidningssalen hafva under året 21 svenska och 24 finska tidningar i sammanlagdt 68 exemplar varit för allmänheten tillgängliga, i öfre läsesalen samt det nya läsrummet 49 svenska, 30 finska och två tyska tidskrifter och barntidningar i sammanlagdt 116 exemplar. Ett friexemplar af Hufvudstadsbladet har beviljats tidningssalen af bladets redaktion. Antalet besök i läsesalarna har under år 1900 uppgått till c. 196,632, deraf på tidningssalen och det nya läsrummet komma c. 84,160 samt på läsesalen i öfre våningen 112,472 besök. Motsvarande siffror för år 1899 äro: c. 188,473 besök, hvaraf c. 85,690 i tidningssalen och 102,783 i öfre läsesalen. En tablå öfver frekvensen i läsesalarna (tab. V) medföljer denna berättelse. (Intagen bland tabellbilagorna.)

Läsesalen vid *Sörnäs filial* har under året, från den 1 Januari till slutet af September, varit tillgänglig för allmänheten, likasom föregående år, alla söcknedagar kl. 4—9 e. m. samt sön- och helgdagar kl. 8 f. m.—7 e. m.; men från och med den 1 Oktober till årets slut alla söcknedagar kl. 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar kl. 10 f. m.—8 e. m. Tillsammans hafva derstädes varit framlagda 24 tidningar, af hvilka 8 svenska i sammanlagdt 14 exemplar och 16 finska i sammanlagdt 21 exemplar. Derjemte hafva 31 tidskrifter och illustrerade tidningar varit tillgängliga i biblioteket, af dem 13 svenska och 18 finska i resp. 15 och 18 exemplar. Redaktionerna för Hufvudstadsbladet och Uusi Suometar ha hvardera gratis tillsändt läsesalen 1 exemplar af sina tidningar.

Festsalen med dertill hörande sidorum har under årets lopp begagnats så långt tid och utrymme tillåtit. Fördelningen af rum för sammanträden, öfningar, samkväm m. m. har verkstälts två gånger om året, i Januari och September, af en medlem af Styrelsen samt filialföreståndaren i samråd med representanter för de föreningar, hvilka erhållit tillstånd att begagna salen. Rummen hafva sålunda afgiftsfritt upplåtits åt följande föreningar och korporationer: Barnens söndagsskola, Evangelisk-lutherska ungdomsföreningen, Sörnäs kristliga ungdomsförening, Församlingens äldste, Kristliga föreningen af unga kvinnor; Bönehusets sångförening, Sörnäs arbetareförenings sångkör, Barnens nykterhetsförening „Toivon Liitto“, nykterhetsföreningarna Koitto, Liitto och Valo, Rusdrycksstrejkarne i Sörnäs; Kvinnosaksförbundet Unionens syförening för Sörnäs, Broholmens idrotts- och gymnastikförening, Sörnäs gymnastikförening, gymnastikföreningarna Kaleva och Sköld. De tidigare påbegynta hemskolekurserna, vid hvilka undervisning meddelats åt arbetare uti bokföring, räkning, rättskrifning och svenska, ha äfven under år 1900 fortgått i Folkets hem. Dessutom ha Folkhögskoleföreningen och Kvinnosaksförbundet Unionen hvardera anordnat en serie folkeliga föredrag, den förra under höst-, den senare under både vår- och höstterminen. Alla söcknedagar har festsalen ända till kl. 2 e. m. varit stäld till Sörnäs barnträdgårds förfogande. På söndagskvällarna hafva samkväm och festligheter med eller utan inträdesafgift varit anordnade af någon bland de ofvan uppräknade föreningarna samt dessutom af begravningshjelpningarna I och V, hvarjemte i regeln en gång i månaden afgiftsfria samkväm blifvit föranstaltade, vanligtvis med religiöst program.

Förutom för redan nämnda ändamål har stora salen under en tid af hösten varit upplåten för kostnadsfri vaccination. Äfven den i December verkställda allmänna folkräkningens distriktskansli N:o 24 var förlagdt i inrättningens lokal.

Vid *filialerna i Tölö* och *Sjömansgatan 14* ha läselokalerna under Januari—Maj samt September—December varit för allmänheten tillgängliga alla dagar utom långfredagen samt julaftons- och juldagen, tidningsrummen från kl. 10 f. m. till kl. 8 e. m., tidskrifts- och barntidningsrummen kl. 5—7 e. m. Under Juni—Augusti ha endast tidningsrummen dagligen hållits öppna, tidskriftsrummen deremot blott en dag i veckan, vid Tölö filial hvarje onsdag kl. 6—8 och vid filialen Sjömansgatan 14 hvarje söndag kl. 5—7 e. m. Vid Tölö filial hafva i tidningsrummen 3 svenska och 2 finska tidningar, i sammanlagdt 16 exemplar, varit fram-

lagda; i tidskriftsrummet åter 6 svenska och 7 finska barntidningar och tidskrifter i 16 exemplar. Vid filialen Sjömansgatan 14 äro motsvarande siffror: 7 svenska och 6 finska tidningar, i sammanlagdt 24 exemplar; 7 svenska och 8 finska barntidningar och tidskrifter i 18 exemplar.

Inrättningens
styrelse.

Inrättningens Styrelse har under året utgjorts af Herrar Doktor Richard Sievers (ordförande), Professor Fredr. Elfving och Pastor K. T. Broberg (ordinarie ledamöter) samt Herrar Kamrer N. B. Grotenfelt, Hofrådet W. Westzynthius och Doktor Julio Reuter (suppleanter).

Personalen.

Med afseende å hufvudinrättningens personal har under året ingen förändring inträffat. Vid Tölö filial afgick föreståndaren, studeranden Pontus Artti den 1 April och efterträddes af studeranden Yrjö Tuomikoski. Föreståndareskapet vid filialen Sjömansgatan 14 anförtroddes efter studeranden Malins afgang i början af Januari åt studeranden I. V. Talvitie, hvilken emellertid kvarstod endast till den 1 September, då Styrelsen till hans efterträdare utsåg studeranden Eino Malmberg“.